

Lahden yhteiskoulun lukion Yhteiskunta- ja talouslinjan pääsykoe 28.4.2025 klo 8.30–10.00

Ohjeistus:

- Tehtävät 1 (monivalinnat) ja 2 (essee) vastataan eri konseptipaperille. Kirjoita nimesi molempiin konseptipapereihin.
- Monivalintatehtävissä ja väittämissä on vain yksi oikea vastaus. Oikea vastaus 0,5 pistettä, väärä vastaus – 0,5 pistettä ja tyhjä vastaus 0 pistettä. Tehtävien kokonaispistemäärä on vähintään 0 pistettä.
- Kokeen maksimipistemäärä on 12 pistettä. Hakijan saama **kokonaispistemäärä** jaetaan kahdella, jolloin saadaan yhteishakuun lisättävät pisteet (maksimipisteet 6).
- Kokeesta saa poistua aikaisintaan klo 9.00. Kaikki koepaperit palautetaan kokeen valvojalle.

Tehtävä 1. Monivalintatehtävät (Oikea vastaus 0,5 p., väärä vastaus – 0,5 p. ja tyhjä vastaus 0 p.)

Pisteytys: (12 X 0, 5 P → YHT 6 P)

1. Mikä sotilasliitto Naton artikla määrittää jäsenvaltioiden velvollisuuden puolustaa muita jäsenvaltioita?
A) 3. artikla
B) 4. artikla
C) 5. artikla
D) 6. artikla
2. Yhdysvaltojen presidentti Donald Trump on aloittanut protektionistisen talouspolitiikan. Mitä sillä tarkoitetaan?
A) Maa tukee oman maan tuotantoa tullimaksujen ja yrityksille suunnattujen tukien avulla.
B) Valtio asettaa kansalaisilleen matkustuskieltoja ja muita rajoituksia.
C) Valtio tukee tuontituotteiden maahantuontia.
D) Valtio edistää globaalin talouden toimintaa.
3. Mikä seuraavista oikeuksista ei pidä paikkaansa? Suomessa 15-vuotias
A) voi olla perustamassa yhdistystä
B) voi tehdä työsopimuksen huoltajan suostumuksella
C) voi äänestää seurakuntavaaleissa
D) on rikosoikeudellisen vastuun alainen
4. Mikä on vahingonkorvausvastuun ikäraja?
A) 18 vuotta
B) 15 vuotta
C) 12 vuotta
D) Alaikärajaa ei ole.

5. Vuokranantaja irtisanoo vuokralaisen, joka on asunut asunnossa puolen vuoden ajan. Kuinka monta kuukautta on vuokrasopimuksen irtisanomisaika vähintään?
- A) 1 kuukausi
 - B) 3 kuukautta
 - C) 6 kuukautta
 - D) 12 kuukautta
6. Mitä tarkoittaa marginaalikorko?
- A) viitekorko, esimerkiksi euribor
 - B) pankin oma korko, esimerkiksi Prime-korko
 - C) pankin lainasta saama voitto-osuus
 - D) EKP:n määrittelemä yleinen euroalueen korkotaso
7. Mikä toimielin tekee kunnassa kaikista merkittävimmät päätökset?
- A) kunnanjohtaja
 - B) kunnanhallitus
 - C) kunnanvaltuusto
 - D) lautakunta
8. Kevään aikana Suomessa on neuvoteltu uusista työehtosopimuksista. Mikä seuraavista ei ole työntekijäjärjestön käyttämä painostuskeino?
- A) hakusaarto
 - B) yleislakko
 - C) työsulku
 - D) ylityökielto
9. Teppo menehtyi. Hänen ja lesken yhteenlaskettu omaisuus on 160 000 euroa. Avioparilla ei ollut keskinäistä testamenttia ja omaisuutta ei ole vielä ositettu. Tepolla on yksi lapsi nykyisestä avioliitosta ja yksi lapsi edellisestä avioliitosta. Kuinka paljon on edellisestä avioliitosta olevan lapsen osuus perinnöstä?
- A) 0 €
 - B) 30 000 €
 - C) 40 000 €
 - D) 60 000 €
10. Mikä on Euroopan keskuspankin tärkein tehtävä?
- A) rahan liikkeelle laskeminen
 - B) rahoitussektorin valvominen
 - C) inflaatiovauhdin pitäminen noin kahdessa prosentissa
 - D) verotuksesta päättäminen

11. Huhtikuussa pidettiin kunta- ja aluevaalit. Kuinka monen vuoden välein vaalit normaalisti järjestetään?

- A) 3 vuoden
- B) 4 vuoden
- C) 5 vuoden
- D) 6 vuoden

12. Mikä seuraavista tehtävistä ei kuulu hyvinvointialueiden vastuulle?

- A) terveydenhuolto
- B) pelastustoimi
- C) koulutus
- D) sosiaalihuolto

Tehtävä 2.

Essee (Vastaa eri konseptille kuin tehtävä 1)

Pisteytys: (YHT 6 P)

1. Katso alla olevaa viivakuviota 1. Milloin Suomen työttömyys on ollut korkeimmillaan ja matalimmillaan vuosien 2015–2023 aikana?
(Molemmista oikeista vastauksista saa 0,5 P, yhteensä 1 P.)
2. Mitä eri työttömyyden muotoja on olemassa? Selitä ne lyhyesti.
(Yksi näkökulma = 0,5 P, yhteensä 2,5 P.)
3. Millä eri keinoilla yhteiskunnassa yritetään torjua työttömyyttä?
(Yksi perusteltu näkökulma = 0,5 P, yhteensä 2,5 P.)

Viivakuvio 1. Suomen työttömyysasteen trendi vuosina 2015–2023

Työttömyysasteen trendistä on poistettu kausi- ja satunnaisvaihtelu. Lähde: <https://yle.fi/a/74-20151662> (viitattu 25.3.2025)